

Asfiyanın evliyadan büyük olduğunu biliyoruz. Büyükler daha az olduğuna göre, niçin milyonlarla evliya, milyarlarla asfiya deniliyor?

Evvela, bu gibi rakamlar teyit ve tekit için ifade edildiğinden, aritmetik bir gözle bakılmamalıdır. Bu gibi rakamlar ortalama ve genel rakamlardır, makamın iktizasına göre sarf olunurlar.

İkincisi, tahkikatımız neticesinde genel manada **milyonlar** ifadesi kullanılmaktadır. Milyarlar ifadesi birkaç yerde geçmektedir. Bu da rakamların teyit ve tekit amaçlı olduğunu gösteriyor.

“İmam-ı Gazâlî, İmam-ı Rabbânî, Muhyiddin-i Arabî, Abdülkadir-i Geylânî gibi *milyonlar muhakkikîn-i asfiya* ve siddîkîn o pencereden bakıyorlar, başkalarına da gösteriyorlar.”(1)

"Altıncısı: Bu zâtın, ümmîliğiyle beraber, getirdiği hakaik-i kudsiye ve ihtirâ ettiği ulûm-u âliye ve keşfettiği mârifet-i İlâhiyenin dersiyle ve talimiyle mertebe-i ilmiyede en yüksek makama yetişen *milyonlar asfiya-yı müdakkikîn* ve siddîkîn-i muhakkikîn ve dâhi hükema-i mü'minîn bu zâtın üssül'esas dâvâsı olan vahdâniyeti kuvvetli burhanlarıyla bil'ittifak ispat ve tasdik ettikleri gibi, bu muallim-i ekberin ve bu üstad-ı âzâmın hakkaniyetine ve sözlerinin hakikat olduğuna ittifakla şهادetleri, gündüz gibi bir hüccet-i risaleti ve sadıkiyetidir. Meselâ, Risale-i Nur, yüz parçasıyla, bu zâtın sadakatının birtek burhanıdır."(2)

"Başta ellerinde nişane-i tasdik olan hadsiz mucizeler bulunan yüz yirmi dört bin peygamberler ve onların verdikleri haberlerin izlerini ve sinemada gibi gölgelerini, keşifle, zevk ile görüp tasdik ederek imza basan *yüz yirmi dört milyondan* ziyade evliyalar (kaddesallahü esrârehüm) ve o iki kısım meşâhir-i insaniyenin haberlerini aklen kat'î burhanlarla ve kuvvetli hüccetlerle, fikren ve müttefikten yakînî bir sûrette ispat ederek tasdik edip imza basan *milyarlar* gelen geçen muhakkikler..."(3)

Asfiyalar, muhakkik oldukları için, evliyanın kalbi müşahedelerini ilmi ve fikri bir şekle çevirip, her kesim insanın istifadesine sunmuşlardır. Bu sebeple daha geniş kitlelere hizmet edip, fikir dünyasında eserleri ile kalıcı olmuşlardır. Müslüman

dünya elan onların hikmetli eserleri ile tatmin oluyorlar. Hâl böyle olunca, onlar kemiyeten az olsalar bile keyfiyeten milyarlar hükmündeler. Üstad Hazretleri "**milyarlar**" ifadesi ile bu inceliğe işaret ediyor olabilir.

Hem kaldı ki, evliyanın çoğu aynı zamanda asfiyadır. Dolayısı ile rakamsal olarak daha çoktur.

Diğer taraftan, söz konus kaidenin istisnası olabileceğini de dikkate almakta fayda vardır.

Dipnotlar:

(1) bk. [Sözler, Otuz Üçüncü Söz.](#)

(2) bk. [Sualar, Yedinci Şua.](#)

(3) bk. [a.g.e., On Birinci Şua.](#)